

Kontaktperson
Annika Feychting
Avdelningen för trafikplanering
Telefon: 08-508 264 91
annika.feychting@tk.stockholm.se

Till
Trafiknämnden 2006-05-16

Den Europeiska trafikantveckan. Förslag till genomförande 2006.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att genomföra deltagande i årets Trafikantvecka i enlighet med detta utlåtande.

Per Aronson

Anette Scheibe

Sammanfattning

Trafiknämnden gav den 24 januari i år kontoret i uppdrag att återkomma med förslag till genomförande av den Europeiska trafikantveckan år 2006. Temat för årets trafikantvecka är "Climate change".

Kontoret har tagit fram två förslag till genomförande av Trafikantveckan. Ett förslag som innebär ett deltagande i Trafikantveckan med fokus på "I stan utan min bil", som föreslås genomföras på Strömgatan mellan Gustav Adolfs Torg och Kungsträdgårdsgatan. Kontorets andra förslag är en kampanjdag med budskap "Tack" till kollektivtrafikanter, cyklister och fotgängare samt "Prova på att åka kollektivt" till bilister. Kampanjen genomförs den 22 september vid stora publika lägen med många olika trafikanter i rörelse och vid bilinfaerna. Kampanjen följs upp med annonsering kommande veckor.

Kontoret anser att alternativet med en riktad kampanj till utvalda målgrupper utan gatuavstängning bör genomföras. Bedömningen är att detta har större potential att bidra till långsiktigt förändrade resmönster. Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar att genomföra deltagande i årets Trafikantvecka med kampanjdag utan gatuavstängning.

Bakgrund

Trafiknämnden beslutade den 24 januari 2006 att ge kontoret i uppdrag att återkomma till trafiknämnden med förslag på hur avsatta medel för genomförandet av den Europeiska trafikantveckan kan användas på ett mer långsiktigt och konstruktivt sätt, som leder till att fler medborgare blir medvetna om resealternativ till bilen.

I Sverige deltog förra året drygt 60 orter på ett eller annat sätt i Trafikantveckan och totalt 2 165 orter i världen var engagerade. Bland andra deltagande huvudstäder märktes till exempel Madrid, Köpenhamn och Prag. Enligt manifestet är de deltagande orterna relativt fria att inom vissa ramar själva avgöra ambitionen på deltagandet.

Kommunfullmäktige beslutade den 5 september 2005 att staden ska underteckna manifestet för 2005 års kampanjer "Den europeiska mobilitetsveckan" (Trafikantveckan) och "I stan utan min bil". I beslutet uppmanades trafiknämnden att samordna stadens deltagande i kampanjerna. Övriga berörda nämnder uppmanades att delta i kampanjerna inom ramen för sina respektive ansvarsområden och budgetar.

Trafikantveckan 2005

Trafikantveckan år 2005 invigdes den 16 september av trafiknämndens ordförande Mirja Särkiniemi på Raoul Wallenbergs torg. På torget fanns kontoret och andra aktörer på plats hela veckan och informerade om cykling, vandrande skolbuss, cykelhjälm, bilpooler, miljöbilar m.m. Stads- och morgonvandringar erbjöds. Det europeiska temat för året var "Smart pendling".

Avslutningen på Trafikantveckan, kampanjdagen "I stan utan min bil", genomfördes på Kungsgatan den 22 september. Här fanns information, uppträdanden, prova-på-aktiviteter, bussparad m.m. Det blev också prisutdelningar i de "cykla och gå till jobbet/skolan"-tävlingar som genomförts under sommaren/hösten.

Under veckan genomfördes också fyra seminarier riktade till tjänstemän och politiker om barn och trafik, fotgängare, hållbart resande i stadsplaneringen och problemen med partiklar i luften.

Syftet med Trafikantveckan

Det långsiktiga målet med den europeiska Trafikantveckan och "I stan utan min bil" är att minska trängseln i trafiksystemet och få tätortsmiljöer med renare luft och mindre buller. Genom att få information kan människor själva ta ställning till hur de kan förändra sitt resmönster och därmed bidra till en förbättrad miljö. Kampanjen presenterar alternativ till bilen som t.ex. kollektivtrafik, hållbara framtidssatsningar när det gäller resmönster och

transportmönster samt informerar om stadens och andra aktörers arbete för att förbättra trafikmiljön. Det europeiska temat för årets kampanj är ”Climate change”.

Utgångspunkter och förutsättningar för årets kampanj

Från utvärderingen som genomfördes kan följande punkter vara en utgångspunkt vid planeringen av årets kampanj. (Hela utvärderingen finns att läsa på www.stockholm.se/trafikantveckan). Kampanjen gav en bra uppmärksamhet bland stockholmarna. Tre fjärdedelar uppgav sig ha hört talas om Trafikantveckan. Kännedomen om aktiviteten på Kungsgatan var hög, medan den däremot var låg för aktiviteten på Raoul Wallenbergs torg. Åtta av tio stockholmare säger sig vara positiva till att staden arrangerar denna typ av evenemang, som uppmärksammar stockholmare på hur stadstrafiken påverkar vår miljö. Sju av tio stockholmare tycker att Trafikantveckan är ett ganska eller mycket bra sätt att uppmuntra människor till att använda andra färdmedel än bilen. Endast tio procent av stockholmarna kunde ange Stockholm stad eller trafikkontoret som avsändare. I undersökningen svarade också stockholmarna att de tyckte att Kungsgatan var en bra gata att stänga av.

Utvärderingen visar att det finns en stor potential bland stockholmarna att förändra sina resmönster. Mer än varannan bilist som kör/åker bil varje vecka kan tänka sig att använda kollektiva färdmedel mer än idag. Mer än varannan bland såväl bilister som kollektivresenärer kan tänka sig att cykla mer än de gör idag.

På plussidan finns också att ett deltagande ger ett internationellt erkännande. Många städer i Europa deltar i kampanjen. Stockholm hör till de städer som deltagit två gånger fullt ut och undertecknat manifestet. Även årets tema ”Climate Change” är ett högaktuellt och internationellt tema.

Kampanjen sammanfaller med val till riksdags-, landstings- och kommunfullmäktige den 17 september. Det innebär att uppläggningsen av kampanjen måste anpassas till detta och fokus i kampanjen, som riktas till medborgarna måste läggas i den senare delen av veckan.

Syftet med kampanjen är att åstadkomma långsiktiga förändringar i människors resvanor och därmed få mindre trängsel, renare luft och mindre buller i staden. Med tanke på detta var kostnaden för förra årets kampanj hög (3,5 miljoner kronor) även om stockholmarna uppmärksammat kampanjen i hög grad. Utgångspunkten för uppläggningsen av årets kampanj bör vara tydligare budskap och avsändare, med syftet att bidra till ändrade resmönster.

Förslag till genomförande av Trafikantveckan 2006

Kontoret har tagit fram två förslag till genomförande av Trafikantveckan 2006. Båda förslagen har ett gemensamt upplägg för Trafikantveckan. Det som skiljer förslagen åt är själva kampanjdagen den 22 september. Det ena förslaget avser avstängning av en gata och uppfyller kraven i det europeiska manifestet. Det riktar sig till alla medborgare i Stockholm. Det andra förslaget avser en kampanjdag utan avstängning och fokuserar mer på ett riktat budskap till en utvald målgrupp.

Trafikantveckan, gemensamt för båda förslagen

Trafikantveckan bör, liksom förra året, föregås av ”cykla- och gå till jobbet/skolan”-utmaningar där prisutdelning till vinnarna kan ske kampanjdagen den 22 september. Kontoret föreslår att tre utmaningar genomförs – en för Stockholms skolor, en för stadens förvaltningar och andra offentliga samarbetsparter samt en för företag.

Eftersom början av Trafikantveckan sammanfaller med valet föreslår kontoret att Trafikantveckans första del inte innehåller några aktiviteter med medborgarna som målgrupp. Kontoret föreslår att fem seminarier genomförs för tjänstemän, förtroendevalda och företag. Följande seminarier föreslås:

- Företagens transporter och resor. Stockholm Mobilitet genomför två seminarier som riktar sig till företag i staden.
- Skola, barn och trafik. Ett seminarium som riktar sig till skolor, tjänstemän och förtroendevalda.
- Hållbart resande och transporter i samhällsplaneringen. Stockholm Mobilitet ordnar ett seminarium som riktar sig till samhällsplanerare, trafikplanerare och förtroendevalda.
- Växthuseffekten. Miljöförvaltningen ordnar ett seminarium om effekterna av klimatförändringarna
- Stockholm cykelstaden. Stockholm Mobilitet redovisar arbetet med att öka cyklingen i Stockholm.
- Vad krävs för att stockholmarna ska ställa bilen? Ett seminarium för tjänstemän och politiker som ordnas tillsammans med SL.

Trafikantveckan med ”I stan utan min bil” inklusive gatuavstängning

Det första förslaget till uppläggning av kampanjdagen den 22 september riktad till medborgarna är en koncentrerad satsning på ”I stan utan min bil”. Kontoret föreslår att Strömgatan stängs av för biltrafik mellan Gustav Adolfs Torg och Kungsträdgårdsgatan. Strömgatan omvandlas till en promenadgata. Här föreslås informationsaktiviteter pågå mellan kl 15-19, vilket innebär att Strömgatan stängs av för biltrafik mellan kl 10 – 22. Här kan information finnas om alternativa resvanor. Här kan man prata cykel, miljöbilar, bilpool m.m. Självklart ska årets tema ”Climate Change” vara ett inslag. Staden kan visa upp allt arbete som görs inom dessa områden. Stockholm Mobilitet kan

vara navet i informationen. SL är en viktig samarbetspart. Dagen kan avslutas med en stor fest på scenen i Kungsträdgården kl 19-21, då kända stockholmsprofiler bjuds in att delta. Informationen på Strömgatan avslutas kl 19 och återställningsarbetet startar så att gatan kan öppnas för biltrafik några timmar senare. Kontoret kommer att utreda särskilda åtgärder för att lindra verkningarna i framkomlighet för biltrafiken så långt det är möjligt.

För att locka personer som kör mycket bil till Strömgatan genomförs punktinsatser vid de stora bilinfartslederna, så som Norrtull, Roslagstull etc. Bilisterna får en informationsfolder om dagen och kan mot uppvisande av folder kvittera ut en belöning, t.ex. biljetter till några SL-resor, på Strömgatan.

”I stan utan min bil” marknadsförs dagarna innan i storstadspresen.

Om detta förslag genomförs uppfylls kraven i det europeiska manifestet, varför staden kan skriva på detta.

Trafikantveckan med kampanjdag utan gatuavstängning

Det andra förslaget till uppläggning av kampanjdag är en uppsökande aktivitet utan avstängning med ett mer tydligt budskap riktat till trafikanter. Kampanjen föreslås läggas upp kring två budskap:

- ”Tack” - en uppmuntran till alla kollektivresenärer och cyklister i Stockholm.
- ”Prova gratis” - bilister uppmuntras att ta första steget till nytt färd sätt.

Kampanjpersonal finns i lägen med många kollektivresenärer och trafikanter i rörelse t.ex. utanför tunnelbanestationer eller vid trafikerade cykel- och gångstråk. Vidare görs punktinsatser vid de stora bilinfartslederna så som Norrtull, Roslagstull etc. Gula rosor ges som uppmuntran och tack till alla stockholmare som väljer att åka kollektivt eller att cykla/gå i vår stad. Bilister uppmuntras att prova att åka kollektivt istället för med bil. Många får en remsa/veckokort för SL-resor denna dag. Även i denna kampanj är SL en viktig samarbetspart. Prisutdelning i ”cykla- och gå till jobbet/skolan”- utmaningarna sker på någon av ovanstående trafikerade platser.

Kampanjen följs upp med annonsering under veckorna 39 och 40.

Kampanjen fyller en lucka i verksamheten i Stockholm Mobilitet, eftersom det saknas en verksamhet riktad direkt till medborgarna om kollektivtrafikens fördelar.

Kostnader

De båda förslagen är kostnadsmässigt jämförbara. Kostnaderna för respektive alternativt förslag har uppskattats till två miljoner kronor.

Kontorets synpunkter

Kontoret anser att uppläggningsen av stadens deltagande i nästa års Trafikantvecka bör övervägas noggrant.

Alternativet kampanjdag med avstängning:

Bland fördelarna med detta alternativ finns värdet i att delta fullt ut, d.v.s. skriva på det europeiska manifestet, i en kampanj som berör ett angeläget ämne och pågår samtidigt över framför allt hela Europa. Årets tema förstärker dessutom vikten av internationellt samarbete. Kontoret deltar i ett EU-samarbete finansierat inom Interreg IIIC – PIMMS (Partner Initiative for the development of Mobility Management Services). Parterna inom detta samarbete deltar också i Trafikantveckan på olika sätt och vikten av det internationella samarbetet kan lyftas fram genom t.ex. uppkoppling med storbildskärm mot någon/några av parterna under kampanjdagen på Strömgatan. Om Stockholm avstår från att skriva på det europeiska manifestet och därmed delta fullt ut i Trafikantveckan kommer det att uppfattas som negativt inom detta samarbete.

Bland nackdelarna med detta alternativ finns tveksamheten om huruvida aktiviteterna verkligen ger en förändrad inställning i dessa frågor hos medborgarna. Kampanjinformationen når huvudsakligen dem som tar sig till Strömgatan och deltar i aktiviteterna och det är troligt att det är personer som redan reser huvudsakligen kollektivt, går eller cyklar. Det finns risk för att man missar nya målgrupper.

Alternativet kampanjdag utan avstängning

Fördelarna med detta alternativ är att budskapet kan göras tydligare och riktas direkt till de utvalda målgrupperna. Det ger möjlighet att nå ut längre till dessa målgrupper och kanske i högre grad leda till förändrad inställning och till sist ett förändrat resmönster. Kampanjen kompletterar på det sättet den verksamhet som bedrivs inom Stockholm Mobilitet. För att få en långsiktig förändring behöver arbetet bedrivas kontinuerligt. Återkommande information till de utvalda målgrupperna kan på sikt förändra beteendet. Denna kampanjdag kan vara starten på ett sådant långsiktigt arbete och avsatta medel kan användas mer effektivt för det europeiska syftet med trafikantveckans kampanj.

Nackdelen med detta alternativ är att Stockholm inte deltar fullt ut i Trafikantveckan och skriver på det internationella manifestet. Ett villkor för att göra detta är just själva gatuavstängningen.

Kontorets förslag

Kontoret har övervägt för- och nackdelarna med de olika alternativen och kommit fram till att fördelarna med alternativet utan gatuavstängning överväger. Det viktiga med kampanjen är att åstadkomma förändringar i människors resmönster i en mer långsiktigt hållbar riktning. Möjligheterna att göra kampanj riktad till målgrupper som kan tänkas förändra sitt

resmönster är mycket större i alternativet utan gatuavstängning och har större potential till att bidra till det långsiktiga målet. Därmed ger det bättre effekt för insatta medel.

Påverkan på det internationella arbetet får kompenseras genom att Stockholm i alla fall ansluter sig till den europeiska kampanjen utan att skriva på manifestet. Kontorets förslag till kampanj genomförs under samma tidpunkt och med liknande budskap. Samarbetet inom PIMMS fortsätter också som planerat.

Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar att genomföra deltagande i årets Trafikantvecka med kampanjdag utan gatuavstängning.

SLUT